

Глава седма
ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА
Раздел I
Познавателни книжки, учебници и учебни помагала

Чл. 149. (1) В предучилищното образование се ползват познавателни книжки и учебни помагала.

Коментар: Учебните книжки от проекта, публикуван за обсъждане на интернет-страницата на МОМН, са прекръстени в познавателни.

(2) В училищното образование се ползват учебници и учебни помагала.

Чл. 150. (1) Познавателната книжка е произведение, създадено в резултат на творческа дейност, което е одобрено от министъра на образованието, младежта и науката за осигуряване на предучилищната подготовка. Познавателната книжка е дидактическо средство, което подпомага цялостното обучение на детето по едно или няколко образователни направления за определена възрастова група на предучилищното образование за овладяване на компетентностите, посочени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование.

(2) Учебникът е произведение, създадено в резултат на творческа дейност, което е одобрено от министъра на образованието, младежта и науката за осигуряване на училищната подготовка. Учебникът е дидактическо средство, което подпомага цялостното обучение на ученика по определен учебен предмет или модул за овладяване на компетентностите, посочени в държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, за профилираната подготовка или за придобиването на квалификация по професия, както и в съответната учебна програма.

(3) Учебното помагало е произведение, създадено в резултат на творческа дейност, което подпомага предучилищното и училищното образование за:

1. конкретизиране, разширяване или задълбочаване изцяло или в отделни части на учебното съдържание;
2. затвърждаване или практическо прилагане на усвоените компетентности.

Коментар: Не е прието предложението познавателните книжки да се оценяват в педагогическата система.

Предложение: нова алинея 4, ал. 4 се преномерираща

(4) В предучилищното образование учебните книжки са обединени в педагогическата система по чл. 68, ал. 1.

(5) В училищното образование може да се ползват и учебни комплекти, одобрени от министъра на образованието, младежта и науката. Учебният комплект включва учебник и едно или няколко учебни помагала, създадени в единна система.

Чл. 151. (1) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала трябва да са съобразени с възрастовите характеристики на децата и учениците, както и да насърчават самостоятелността и критическото мислене.

(2) Познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти не може да съдържат елементи на търговска реклама.

Чл. 152. (1) Познавателните книжки се създават като печатни издания или печатни издания с електронен вариант.

Коментар: От предложението на издателството е прието да се допълнят печатните издания с електронен вариант и не са приети електронните издания.

Предложение:

(1) Познавателните книжки се създават като печатни издания, печатни издания с електронен вариант или електронни издания.

(2) Учебниците се създават като печатни издания или печатни издания с електронен вариант.

(3) Учебните помагала се създават като печатни издания, печатни издания с електронен вариант или електронни издания.

Чл. 153. Според предназначението си учебниците са за обучение по:

1. учебните предмети от общообразователната подготовка;
2. задължителните модули от профилираната подготовка;
3. учебните предмети „Майчин език“, „Религия“ и „Хореография“;
4. учебните предмети или модули от общата професионална подготовка;
5. специалните предмети за учениците със специални образователни потребности – със сензорни увреждания.

Чл. 154. Според функцията си учебните помагала може да бъдат дидактична игра, албум, блок, учебна тетрадка, учебна христоматия, сборник със задачи, с контурни карти, с учебни материали или с учебни анализи, учебен атлас, ръководство за учебна практика, учебен курс по теория и/или практика на професията.

Чл. 155. Изискванията към съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото и електронното изпълнение на познавателните книжки, учебниците, учебните комплекти и учебните помагала се определят с държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала.

Раздел II

Оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти

Чл. 156. (1) Министерството на образованието, младежта и науката може да обяви процедура по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за учениците със специални образователни потребности – със сензорни увреждания.

Коментар: От текста, публикуван за обсъждане на интернет-страницата на МОМН, е отпаднало откриването на процедура по инициатива на министъра на образованието. Тоест, министърът не може да инициира процедура!!!

И в предишния, и в настоящия текст не е ясно кои обстоятелства предизвикват инициирането на процедура.

По тълкувателен път, процедурата следва да бъде инициирана в случаите по чл. 159, ал. 3. При тази регламентация, министърът, след като утвърди нови учебни програми, трябва да чака автор или издател да се сети да инициира обявяването на процедура (или може би да помоли някого да го направи)...

(2) Министерството на образованието, младежта и науката може да обяви процедура по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за учениците със специални образователни потребности – със сензорни увреждания.

Коментар: Случаите, определени в ДОС, могат ли да бъдат други, различни от тези, посочени в чл. 159, ал. 3?

Предложение: нов текст на чл. 156, ал. 1 и 2

(1) Процедура по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти се открива със заповед от министъра на образованието, младежта и науката в следните случаи:

1. при влизане в сила на нови учебни програми;
2. при необходимост от промяна на съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото или електронното изпълнение на одобрени познавателни книжки, учебници и учебни комплекти.

(2) Министърът на образованието, младежта и науката може да открие процедура по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти и по инициатива на автор и/или издател, в случаите по ал. 1, т. 2.

(3) Проектите на познавателни книжки се оценяват за съответствие с изискванията на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала.

(4) Проектите на учебник или учебен комплект се оценяват на два етапа:

1. първи етап – оценка за съответствието с изискванията на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала;

2. втори етап – оценка за пригодността им за прилагане в училище.

Коментар: Не е прието предложението познавателните книжки да се оценяват на два етапа.

Предложение: нова ал. 3; ал. 4 да отпадне

(3) Проектите на познавателна книжка, учебник и учебен комплект се оценяват на два етапа:

1. първи етап – оценка за съответствието с изискванията на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала;

2. втори етап – оценка за пригодността им за прилагане в детската градина или училището.

Чл. 157. (1) Оценяването на проектите на познавателна книжка, учебник или учебен комплект се извършва от оценители, определени от министъра на образованието, младежта и науката.

(2) Вторият етап от оценяването на проектите на учебник или на учебен комплект се извършва за проектите, които отговарят на изискванията на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала, и се осъществява от учителите във всяка детска градина.

(3) Вторият етап от оценяването на проектите на учебник или на учебен комплект се извършва за проектите, които отговарят на изискванията на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала, и се осъществява във всяко училище от учителите, които преподават учебния предмет в съответния етап от степента на образование.

Коментар: Текстът следва да се промени в съответствие с предложението за чл. 156.

Предложение: нови алинеи 1, 2 и 3

(1) Първият етап от оценяването на проектите на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти се извършва от оценители, определени от министъра на образованието, младежта и науката.

(2) Вторият етап от оценяването на проектите на познавателни книжки се извършва за проектите, които отговарят на изискванията на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала, и се осъществява от учителите във всяка детска градина.

(3) Вторият етап от оценяването на проектите на учебник или на учебен комплект се извършва за проектите, които отговарят на изискванията на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала, и се осъществява във всяко училище от учителите, които преподават учебния предмет в съответния етап от степента на образование.

Чл. 158. (1) Не може да е оценител лице, което е:

1. автор или издател на внесен в процедурата по оценяване проект на учебник, познавателна книжка или на учебен комплект;

Коментар: Кое е лицето „издател“? Собственик, директор, служител в издателство? Тук по-скоро се има предвид физическо лице, а в т. 3 под „издател“ се има предвид юридическото лице???

2. автор или издател на одобрен учебник или учебен комплект по съответния учебен предмет за съответния клас, или познавателна книжка, които се използват в системата на предучилищното и училищното образование;

3. в договорни отношения с автора или издателя към момента на провеждането на процедурата;

4. в иерархична връзка с издателите и координаторите на производението, което се представя като проект на учебник или познавателна книжка;

Коментар:

1. За първи път се въвежда понятието „автор на производението“. Необходимо е да се уеднакви терминологията във всички точки на ал. 1.

2. Тук ги няма познавателната книжка и учебния комплект.

3. е уместник в каквото и да е качество при създаването на производението, което се представя като проект на учебник

Коментар: Тук ги няма познавателната книжка и учебния комплект.

4. е уместник в каквото и да е качество при създаването на производението, което се представя като проект на учебник

Коментар: На кое от досегашните превъплъщения на „издател“?

(2) Липсата на обстоятелствата по ал. 1 се удостоверява с декларация.

Чл. 159. (1) Министърът на образованието, младежта и науката

одобрява всички проекти на познавателни книжки, учебници и на учебни комплекти, за които въз основа на оценяването е установено, че отговарят на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала и са приложими в практиката.

Коментар: Във връзка с предложението по-горе за нов текст на чл. 157, ал. 1 и 2 и 3 следва да се промени текста на ал. 1 и 2

Предложение: нова ал. 1; да отпадне ал. 2, ал. 3 се преномерира

(1) Министърът на образованието, младежта и науката одобрява всички проекти на познавателни книжки, учебници и на учебни комплекти, за които въз основа на оценяването е установено, че отговарят на държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала и са приложими в практиката.

(2) Одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти може да се използват за предучилищната и училищната подготовка до влизането в сила на нови учебни програми или до промяна на съдържанието, графичния им дизайн, полиграфическото или електронното им изпълнение.

Чл. 160. (1) В одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти може да се извършват само обективно необходими промени в съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото или електронното изпълнение. Обективно необходими промени са корекции на грешки или са следствие на

промяна на нормативната уредба, обективна промяна на факти, обстоятелства, статистики и други подобни.

(2) Промените по ал. 1 може да се извършват от авторите или издателите само по инициатива на министъра на образованието, младежта и науката.

(3) В случаите по ал. 2 промяната се одобрява от министъра на образованието, младежта и науката.

Коментар: Във връзка с предложението по-горе за нов текст на чл. 156, ал. 1 и 2 следва да се промени текста на ал. 2 и 3

Предложение: нова ал. 2; да отпадне ал. 3, ал. 4 се преномерира

(2) Промените по ал. 1 може да се извършват от авторите или издателите и се одобряват от министъра на образованието, младежта и науката.

(3) Авторите и/или издателите на одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти може да извършват поправки на очевидни фактически грешки по своя инициатива и без одобрение по ал. 3, като в тези случаи са длъжни да уведомят министъра на образованието, младежта и науката в едноседмичен срок от отпечатването на тиража.

Чл. 161. (1) За всяка учебна година министърът на образованието, младежта и науката утвърждава списък на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, които може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование.

(2) Списъкът по ал. 1 се публикува на официалната интернет страница на Министерството на образованието, младежта и науката преди началото на учебната година.

(3) Познавателните книжки и учебниците, които не са включени в списъка по ал. 1, не може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 162. Условието и редът за оценяване и одобряване на проектите на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти и на промените в тях, включително определянето на оценителите, както и условията и редът за издаване на списъка по чл. 161 се определят с държавния образователен стандарт за учебниците, познавателните книжки и учебните помагала.

Чл. 163. (1) В системата на предучилищното и училищното образование може да се осигуряват за безвъзмездно ползване познавателни книжки, учебници и учебни комплекти при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

(2) Учебниците и учебните комплекти, които се предоставят за безвъзмездно ползване на учениците, се избират от учителите, които преподават по учебния предмет в съответния етап от степента на образование в дадено училище.

(3) Учебниците и учебните комплекти извън ал. 1, както и учебните помагала, които ще използват учениците, се избират от учителя, който преподава в паралелката по съответния учебен предмет или модул.

(4) Познавателните книжки и учебните помагала, които се използват в предучилищното образование, се избират от учителите, които преподават в съответната група в детската градина или в училището.